

Ministerul Agriculturii
și dezvoltării rurale
DGP-AM POPAM

POPAM 2014-2020

SUSȚINE INIȚIATIVA TA!

UNIUNEA EUROPEANĂ

PROGRAMUL OPERAȚIONAL PENTRU PESCUIT ȘI AFACERI MARITIME 2014-2020

RAPORT ANUAL PENTRU PUNEREA ÎN APLICARE FEPAM - 2015 -

Rezumat pentru cetățeni
conform articolul 50 alineatul (9) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013

Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM) 2014-2020 este finanțat prin Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM). Acesta este unul dintre cele cinci fonduri structurale și de investiții europene (fondurile ESI), care se completează reciproc și își propun să creeze condițiile necesare redresării economice a UE, generând creștere și locuri de muncă. Fondul sprijină operatorii în tranziția către un pescuit durabil, ajută comunitățile din zonele de coastă să își diversifice economiile, finanțează proiecte care creează noi locuri de muncă și îmbunătățesc calitatea vieții în regiunile de coastă ale Europei facilitează accesul la finanțare.

Strategia Programului Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM) 2014-2020 își propune în principal creșterea producției în acvacultură și procesare. De asemenea, își propune creșterea profitabilității operatorilor, conservarea biodiversității și protecția mediului, menținerea și crearea de locuri de muncă, în special în zonele pescărești.

În linie cu prevederile Acordului de Parteneriat, pe parcursul perioadei de programare 2014-2020, măsurile finanțate prin FEPAM nu vor fi implementate în combinație cu alte fonduri (cu alte cuvinte, intervențiile vor fi de tip mono-fond). Efectul sinergic anticipat în perioada de programare se va realiza prin proiecte care se completează reciproc, finanțate din celelalte fonduri (FEDR, FSE, FEADR).

În ceea ce privește intervențiile de tip CLLD (dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității) finanțate din FEPAM, acestea vor avea ca scop creșterea potențialului zonelor cu specific pescăresc, pentru a promova noi surse de venit pentru comunitățile pescărești prin activități specifice sectorului (procesare, marketing) sau prin diversificare (mediu, turism, educație) și pentru a proteja și încuraja biodiversitatea în zonele vizate. Intervențiile CLLD vor fi folosite și pentru combaterea riscului de sărăcie și excludere socială a persoanelor care trăiesc în comunitățile pescărești, de o manieră integrată și prin activarea comunității.

Pentru selectarea măsurilor ce au fost incluse în POPAM s-a desfășurat un proces de consultare riguros, cu Grupul de Lucru pentru Pescuit și Acvacultură și cu actorii din sector. Actorii implicați au contribuit cu observații de natură economică, juridică și tehnică privind selecția măsurilor și cu propria estimare privind sumele ce ar trebui alocate pentru măsurile respective.

Ca rezultat al discuțiilor, au fost selectate și incluse în programul operațional următoarele măsuri:

În cadrul Priorității Uniunii 1 - Promovarea pescuitului durabil din punctul de vedere al mediului, eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor, inovator, competitiv și bazat pe cunoaștere:

- *Articolul 26 și articolul 44 alineatul (3) Inovare.* Proiectele vizează introducerea de tehnici inovative pentru pescuitul marin și/sau în apele interioare.

- *Articolul 27 și articolul 44 alineatul (3) Servicii de consiliere.* Vor fi finanțate următoarele: studiile de fezabilitate și serviciile de consiliere care evaluează viabilitatea proiectelor, furnizarea de consiliere profesională cu privire la sustenabilitatea mediului, având ca obiectiv limitarea și, acolo unde este posibil, eliminarea impactului negativ al activităților de pescuit asupra ecosistemelor marin, terestru și de apă dulce, furnizarea de consiliere profesională cu privire la strategiile de afaceri și de marketing.

- *Articolul 30 și articolul 44 alineatul (4) Diversificare și noi forme de venituri.* Prin implementarea acestei măsuri se dorește stimularea dezvoltării de activități complementare pescuitului comercial, în vederea creșterii și diversificării veniturilor.

- *Articolul 38 și articolul 44 alineatul (1) litera (c) Limitarea impactului pescuitului asupra mediului marin și adaptarea pescuitului la protecția speciilor.* Investițiile în echipamente care îmbunătățesc selectivitatea uneltelor de pescuit în funcție de dimensiuni sau specii, contribuie la limitarea impactului pescuitului din mediul marin și cel din apele interioare.

- *Articolul 40 alineatul (1) litera (a) Protejarea și refacerea biodiversității marine — colectarea deșeurilor.* Prin colectarea deșeurilor din mare în special a uneltelor de pescuit pierdute sau abandonate se diminuează fenomenul de pescuit fantomă și de poluare a habitatelor acvatice, contribuind la conservarea și protecția biodiversității și a ecosistemelor acvatice. Pentru un impact sporit al măsurii, principalii beneficiari vor fi organizațiile de pescari.
- *Articolul 41 alineatul (2) și Articolul 44 alineatul (1) litera (d) Eficiența energetică și atenuarea schimbărilor climatice — Înlocuirea sau modernizarea motoarelor.*
- *Articolul 42 și articolul 44 alineatul (1) litera (e) Valoare adăugată, calitatea produselor și utilizarea capturilor nedorite.* Creșterea valorii adăugate a produselor pescărești se poate realiza prin procesare, comercializare sau vânzare directă de către pescari.
- *Articolul 43 alineatele (1) și (3) și articolul 44 alineatul (1) litera (f) Porturi de pescuit, locuri de debarcare, centre de licitații și adăposturi — investiții de îmbunătățire a infrastructurii porturilor de pescuit și a centrelor de licitații sau a locurilor de debarcare și a adăposturilor, investiții pentru îmbunătățirea siguranței pescarilor.* Vor fi sprijinite proiecte privind modernizarea infrastructurii specifice activității de pescuit comercial – porturi și puncte de debarcare; înființarea sau modernizarea adăposturilor pescărești – în ape interioare: 9 adăposturi sau locuri de debarcare; la Marea Neagră: 2 porturi, 1 loc de debarcare și 2 adăposturi. Departajarea proiectelor din ape interioare/Marea Neagră este indicativă.

În conformitate cu art.95 alin.(1) din Regulamentul (UE) 508/2014, **intensitatea maximă a ajutorului public** în cadrul acestei priorități a Uniunii este de **50 %** din cheltuielile eligibile totale ale operațiunii.

Derogări pentru intensitatea maximă a ajutorului public:

- Prin derogare de la alineatul (1), se poate aplica o intensitate a ajutorului public de 100 % din cheltuielile eligibile ale operațiunii, în cazul în care: beneficiarul este un organism de drept public sau o întreprindere însărcinată cu gestionarea unor servicii de interes economic general, menționată la articolul 106 alineatul (2) din TFUE, în cazul în care ajutorul este acordat pentru gestionarea acestor servicii;
- Prin derogare de la alineatul (1), se poate aplica o intensitate a ajutorului public între 50 % și 100 % din cheltuielile eligibile totale atunci când operațiunea îndeplinește cumulativ criteriile următoare: este în interesul colectiv, are un beneficiar colectiv, are caracteristici inovatoare, după caz, la nivel local.

Alte excepții privind intensitatea ajutoarelor specifice:

- Operațiunile referitoare la pescuitul costier la scară mică pot beneficia de o creștere cu 30 puncte procentuale;
- Operațiunile puse în aplicare de organizații de pescari sau de alți beneficiari colectivi pot beneficia de o creștere cu 10 puncte procentuale;
- Operațiunile puse în aplicare de organizații de producători, de asociații de organizații de producători sau de organizații interprofesionale pot beneficia de o creștere cu 25 puncte procentuale;
- Pentru operațiunile în temeiul articolului 41 alineatul (2) privind înlocuirea sau modernizarea motoarelor principale sau auxiliare se reduce cu 20 puncte procentuale;
- Pentru operațiunile puse în aplicare de întreprinderi care nu se încadrează în definiția IMM-urilor se reduce cu 20 puncte procentuale.

În cadrul **Priorității Uniunii 2 - Stimularea acvaculturii durabile din punctul de vedere al mediului, eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, inovatoare, competitive și bazate pe cunoaștere:**

- *Articolul 47 Inovare.* Proiectele vizează introducerea de noi specii în vederea diversificării producției.
- *Articolul 48 alineatul (1) literele (a)-(d) și (f)-(h) Investiții productive în acvacultură.* Realizarea de noi investiții pentru extinderea fermelor de acvacultură existente și investiții în ferme de acvacultura noi, contribuie la creșterea și diversificarea producției. Astfel se vor sprijini: investiții productive în acvacultură, inclusiv modernizarea fermelor de acvacultură, inclusiv îmbunătățirea condițiilor de lucru și de siguranță a lucrătorilor din sectorul acvaculturii, diversificarea producției de acvacultură și a speciilor de cultură, diversificarea surselor de venituri și creșterea profitabilității fermelor prin dezvoltarea turismului și pescuitului recreativ/sportiv. Lărgirea bazei de obținere a veniturilor generate de fermele de acvacultura va reprezenta un stimulent în favoarea noilor investiții și va modifica structura de costuri a fermelor de acvacultura existente. Noile investiții vor aduce beneficii suplimentare prin îmbunătățirea condițiilor de muncă și vor contribui la protecția mediului.
- *Articolul 48 alineatul (1) lit. (j) Investiții productive în acvacultură* — eficiența utilizării resurselor, reducerea utilizării apei și a substanțelor chimice, recirculare sisteme de minimizare a utilizării apei.
- *Articolul 48 alineatul (1) litera (k) Investiții productive în acvacultură* — creșterea eficienței energetice, energie regenerabilă.
- *Articolul 49 Servicii de gestionare, de înlocuire și de consiliere pentru fermele de acvacultură.* Aceste proiecte urmăresc să sprijine activitățile legate de implementarea tehnologiilor moderne, diversificarea producției și încorporarea standardelor UE.
- *Articolul 51 Creșterea potențialului siturilor de acvacultură.* Această măsură se referă la cartografierea celor mai potrivite zone pentru practicarea acvaculturii sau la îmbunătățirea infrastructurii de sprijin.
- *Articolul 53 Conversia la sistemele de management de mediu și audit și la acvacultura ecologică.* Va fi sprijinită conversia metodelor de producție ale acvaculturii convenționale la acvacultura ecologică. Proiectele de conversie la acvacultura ecologică vor duce la evitarea efectelor negative asupra mediului, evoluția naturală a organismelor și utilizarea sănătoasă și echilibrată a resurselor de apă și a organismelor acvatice.
- *Articolul 54 Acvacultura care furnizează servicii de mediu.* Prin implementarea acestei măsuri se intenționează sprijinirea fermierilor în vederea conformării cu restricțiile zonelor NATURA 2000 ce se va acorda pentru fermele incluse în situri NATURA 2000, așa cum este menționat în art.54(1)(a).
- *Articolul 56 Măsuri privind sănătatea și bunăstarea animalelor.* În vederea promovării sănătății și bunăstării animalelor, se pot sprijini: costurile legate de controlul și eradicarea bolilor din sectorul acvaculturii, dezvoltarea de bune practici atât generale, cât și specifice pentru anumite specii sau a unor coduri de conduită referitoare la biosecuritate sau la necesitățile în materie de sănătate și bunăstare a animalelor în acvacultură, inițiative care vizează reducerea dependenței acvaculturii de medicamentele veterinare, studii în domeniul veterinar sau farmaceutic și diseminarea și schimbul de informații și bune practici privind bolile veterinare din domeniul acvaculturii, înființarea și operarea unor grupuri pentru protecția sănătății în sectorul acvaculturii, compensații pentru crescătorii de moluște pentru suspendarea temporară a activităților lor din cauza unei mortalități excepționale în masă, dacă rata mortalității este mai mare de 20 % sau dacă pierderile generate de suspendarea activității depășesc 35 % din cifra de afaceri anuală a întreprinderii în cauză.

- *Articolul 57 Asigurarea stocurilor din acvacultură*, care să acopere pierderile economice generate de dezastre naturale, fenomene climatice, epizootii, sau a unor activități antropice.

În conformitate cu art.95 alin.(1) din Regulamentul (UE) 508/2014, **intensitatea maximă a ajutorului public** în cadrul acestei priorități a Uniunii este de **50 %** din cheltuielile eligibile totale ale operațiunii.

Derogări pentru intensitatea maximă a ajutorului public:

- Prin derogare de la alineatul (1), se poate aplica o intensitate a ajutorului public de 100 % din cheltuielile eligibile ale operațiunii, în cazurile în care: beneficiarul este un organism de drept public sau o întreprindere însărcinată cu gestionarea unor servicii de interes economic general, menționată la articolul 106 alineatul (2) din TFUE, în cazul în care ajutorul este acordat pentru gestionarea acestor servicii și operațiunea este legată de compensația prevăzută la articolul 54 sau 56;
- Prin derogare de la alineatul (1), se poate aplica o intensitate a ajutorului public între 50 % și 100 % din cheltuielile eligibile totale atunci când operațiunea îndeplinește cumulativ criteriile următoare: este în interesul colectiv, are un beneficiar colectiv, are caracteristici inovatoare, după caz, la nivel local.

Alte excepții privind intensitatea ajutoarelor specifice:

- Operațiunile puse în aplicare de organizații de pescari sau de alți beneficiari colectivi pot beneficia de o creștere cu 10 puncte procentuale;
- Operațiunile puse în aplicare de organizații de producători, de asociații de organizații de producători sau de organizații interprofesionale pot beneficia de o creștere cu 25 puncte procentuale;
- Pentru operațiunile puse în aplicare de întreprinderi care nu se încadrează în definiția IMM-urilor se reduce cu 20 puncte procentuale.

În cadrul Priorității Uniunii 3 – Încurajarea punerii în aplicare a PCP:

- *Articolul 76 Control și executare*. Prin implementarea acestei măsuri se are în vedere sprijinirea îndeplinirii cerințelor din regulamentele UE privind aplicarea sistemelor de control, inspecție și executare. Proiectele din cadrul acestei măsuri sunt eligibile pentru sprijin doar dacă sunt legate de activitățile de control desfășurate de o autoritate publică.
- *Articolul 77 Colectarea datelor*. Prin implementarea acestei măsuri se va realiza îmbunătățirea coordonării dintre partenerii științifici și autoritățile responsabile de implementarea cadrului de colectare date și îmbunătățirea bazelor de date computerizate, prin crearea unei baze de date centrală interoperabilă. În cazul acestei măsuri se poate aplica o intensitate a ajutorului public de 100 % din cheltuielile eligibile ale operațiunii.

În cadrul Priorității Uniunii 4 – Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și sporirea coeziunii teritoriale:

- *Articolul 62 alineatul (1) litera (a) Sprijinul pregătitor*. Parteneriatele public-private înființate în baza O.G. 26/2000, cu modificările și completările ulterioare (Grupuri de acțiune locală în domeniul pescuitului – FLAG) și parteneriatele public-private fără personalitate juridică, pot beneficia de sprijin pentru înființarea/consolidarea FLAG-urilor și pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare locală integrată a zonelor pescărești, în conformitate cu Regulamentul 508/2014 și Regulamentul 1303/2013. În cadrul acestei măsuri a fost deschisă prima sesiune pentru depunerea cererilor de finanțare, în data de 03.12.2015, fiind depuse în total 30 cereri de

finanțare, din care 6 în cursul anului 2015. Valoarea totală a sprijinului public solicitat pentru cererile de finanțare depuse în această sesiune este de 3.097.783,43 lei (696.647,72 euro la cursul INFOREURO al lunii decembrie 2015 1 euro = 4,4467 lei);

- *Articolul 63 Punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare locală.* Sprijinul pentru punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității poate fi acordat pentru următoarele obiective: valoarea adăugată, crearea de locuri de muncă, atragerea tinerilor și promovarea inovării în toate etapele lanțului de aprovizionare cu produse pescărești și din acvacultură, sprijinirea diversificării în cadrul sau în afara pescăriilor comerciale, a învățării pe tot parcursul vieții și a creării de locuri de muncă în zonele de pescuit și acvacultură, sporirea și capitalizarea atuurilor de mediu ale zonelor de pescuit și de acvacultură, inclusiv operațiunile care vizează atenuarea schimbărilor climatice, promovarea bunăstării sociale și a patrimoniului cultural în zonele de pescuit și de acvacultură, inclusiv a pescuitului, a acvaculturii și a patrimoniului cultural maritim, consolidarea rolului comunităților pescărești în ceea ce privește dezvoltarea locală și guvernanta resurselor locale de pescuit și a activităților maritime;

- *Articolul 64 Activitățile de cooperare.* Sunt eligibile proiectele de cooperare interteritorială sau transnațională și sprijinul tehnic pentru pregătirea proiectelor de cooperare interteritorială și transnațională, cu condiția ca FLAG-urile să poată demonstra că pregătesc punerea în aplicare a unui proiect.

În conformitate cu art.95 alin.(1) din Regulamentul (UE) 508/2014, **intensitatea maximă a ajutorului public** în cadrul acestei priorități a Uniunii este de **50 %** din cheltuielile eligibile totale ale operațiunii.

Derogări pentru intensitatea maximă a ajutorului public:

- Prin derogare de la alineatul (1), se poate aplica o intensitate a ajutorului public de 100 % din cheltuielile eligibile ale operațiunii, în cazul în care: beneficiarul este un organism de drept public sau o întreprindere însărcinată cu gestionarea unor servicii de interes economic general, menționată la articolul 106 alineatul (2) din TFUE, în cazul în care ajutorul este acordat pentru gestionarea acestor servicii;

- Prin derogare de la alineatul (1), se poate aplica o intensitate a ajutorului public între 50 % și 100 % din cheltuielile eligibile totale atunci când operațiunea îndeplinește unul dintre criteriile următoare: este în interesul colectiv, are un beneficiar colectiv, are caracteristici inovatoare, după caz, la nivel local și se asigură accesul publicului la rezultatele sale.

Alte excepții privind intensitatea ajutoarelor specifice:

- Operațiunile referitoare la pescuitul costier la scară mică pot beneficia de o creștere cu 30 puncte procentuale;

- Operațiunile puse în aplicare de organizații de pescari sau de alți beneficiari colectivi pot beneficia de o creștere cu 10 puncte procentuale;

- Operațiunile puse în aplicare de organizații de producători, de asociații de organizații de producători sau de organizații interprofesionale pot beneficia de o creștere cu 25 puncte procentuale;

- Pentru operațiunile puse în aplicare de întreprinderi care nu se încadrează în definiția IMM-urilor se reduce cu 20 puncte procentuale.

În cadrul **Priorității Uniunii 5 – Stimularea comercializării și prelucrării:**

- *Articolul 66 Planurile de producție și de comercializare.* Prin această măsură se va sprijini elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de producție și de comercializare menționate la articolul 28 din Regulamentul (UE) 1379/2013. Sprijinul acordat pe organizație de producători anual în temeiul prezentului articol nu depășește 3 % din valoarea medie anuală a producției introduse pe piață de această organizație de producători pe parcursul celor trei ani calendaristici precedenți. În ceea ce privește organizațiile de producători nou recunoscute, acest sprijin nu depășește 3 % din valoarea medie anuală a producției introduse pe piață de membrii acestei organizații pe parcursul celor trei ani calendaristici precedenți.

- *Articolul 68 Măsurile de marketing.* Măsurile de marketing pentru produsele pescărești și de acvacultură vizează: înființarea de organizații de producători, de asociații de organizații de producători sau de organizații interprofesionale care sunt recunoscute în conformitate cu capitolul II secțiunea II din Regulamentul (UE) 1379/2013, găsirea de noi piețe și îmbunătățirea condițiilor de introducere pe piață a produselor pescărești și de acvacultură, promovarea calității și a valorii adăugate, contribuția la transparența producției și a piețelor și la desfășurarea de studii de piață și de studii privind dependența de importuri a Uniunii, contribuția la trasabilitatea produselor pescărești sau de acvacultură și, după caz, elaborarea unei etichete ecologice la nivelul Uniunii pentru produsele pescărești și de acvacultură, redactarea unor contracte standard pentru IMM-uri care să fie compatibile cu dreptul Uniunii și desfășurarea unor campanii regionale, naționale sau transnaționale de promovare și comunicare, în vederea sensibilizării publicului față de produsele pescărești și de acvacultură durabile;

- *Articolul 69 Prelucrarea produselor pescărești și de acvacultură.* Prin selectarea acestei măsuri, POPAM promovează investițiile necesare pentru a crește competitivitatea operatorilor din domeniul procesării produselor pescărești și de acvacultura, prin investiții în creșterea și modernizarea capacităților de producție și facilitării accesului pe piață, cu o ofertă care să poată răspunde cât mai bine cerințele consumatorilor. Investițiile vor determina totodată economii de energie (tehnologie modernă și forme alternative de energie) și vor diminua impactul asupra mediului (de exemplu, prin procesarea la scară redusă a deșeurilor de pește). Unitățile moderne vor îmbunătăți condițiile de muncă, punând accent totodată pe importanța siguranței consumatorilor.

În conformitate cu art.95 alin.(1) din Regulamentul (UE) 508/2014, **intensitatea maximă a ajutorului public** în cadrul acestei priorități a Uniunii este de **50 %** din cheltuielile eligibile totale ale operațiunii.

Derogări pentru intensitatea maximă a ajutorului public:

- Prin derogare de la alineatul (1), se poate aplica o intensitate a ajutorului public de 100 % din cheltuielile eligibile ale operațiunii, în cazul în care beneficiarul este un organism de drept public sau o întreprindere însărcinată cu gestionarea unor servicii de interes economic general, menționată la articolul 106 alineatul (2) din TFUE, în cazul în care ajutorul este acordat pentru gestionarea acestor servicii și operațiunea este legată de compensația prevăzută la articolul 54 sau 56;

- Prin derogare de la alineatul (1), se poate aplica o intensitate a ajutorului public între 50 % și 100 % din cheltuielile eligibile totale atunci când operațiunea îndeplinește cumulativ criteriile următoare: este în interesul colectiv, are un beneficiar colectiv, are caracteristici inovatoare, după caz, la nivel local.

Alte excepții privind intensitatea ajutoarelor specifice:

- Operațiunile puse în aplicare de organizații de pescari sau de alți beneficiari colectivi pot beneficia de o creștere cu 10 puncte procentuale;
- Operațiunile puse în aplicare de organizații de producători, de asociații de organizații de producători sau de organizații interprofesionale pot beneficia de o creștere cu 25 puncte procentuale;
- Pentru operațiunile puse în aplicare de întreprinderi care nu se încadrează în definiția IMM-urilor se reduce cu 20 puncte procentuale.

În cadrul Priorității Uniunii 6 – Încurajarea punerii în aplicare a PMI:

- *Articolul 80 alineatul (1) litera (a) Supravegherea maritimă integrată (SMI)*. POPAM va finanța dezvoltarea și implementarea în România a CISE, respectiv crearea și administrarea platformei electronice în vederea interconectării tuturor părților implicate în punerea în aplicare a DCSMM, SMI și PCP. Aceasta se va realiza în baza obiectivelor prevăzute în Programul de implementare la nivel național a „Foii de parcurs privind crearea mediului comun de realizare a schimbului de informații în vederea supravegherii domeniului maritim al Uniunii Europene” și, va presupune integrarea bazelor de date existente la nivelul diferitelor instituții responsabile. Pentru aceasă măsură, intensitatea ajutorului public ajunge la 100%.